

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 48. szám.

November hó 26.

A földművelésügyi tárca

költségvetését tárgyalta le az elmúlt napokban a képviselőház, még pedig abban az emelkedett szellemben, amelyet joggal várt el az ország a törvényhóztól ebben a kérdésben, amely amellett, hogy a ridég számok tanúsága szerint a lakosság nagyobbik felét — mintegy ötmillió embert — érint közvetlenül, közvetve kihatással van mindenkinél a sorsára, akárcsak a honvédelmi tárca költségvetése. Barmennyire nehéz és talán hibás dolog lenne is a kormány költségvetését tárcák szerint külön elbíralni abból a szempontból, melyeknek van több egyénre közvetlen, vagy közvetett kihatása, — hiszen végeredményben minden tárca minden magyar ember ügyére vonatkozik, — mégis ez a két tárca, a földművelésügyi és a honvédelmi, bír a legáltalánosabb és legnagyobb fontossággal, mert, mint ahogyan a földművelésügyi tárca szónokai is megállapították: a földművelésügyi tárca a második honvédelmi tárca...

Husz év óta vajudó kérdés

az ugynevezett „körtüri sajtó” — „Az Est”, „Pesti Napló”, „Magyarország” — ügye. A három lap — első megvalósítása a „szellemi egykéz”-nek, (tegyük mindjárt hozzá: a szellemi balkéznek), — de különösen az „Az Est” nagy mértékben felelős volt a gyászosemléki „öszirózás forradalom” szégyenteljes eseményeiért és azért, hogy Magyarországon, ha száz napra is, kommuin lehetett. Most, a „Pesti Napló” csendesen kimúlása után, holmi adóvisszaélések folyományaképpen, megszünt az „Az Est” is és ezzel ez a husz évén át sok izgalmat okozó kérdés végkép lekerül a napirendről, de kivész a magyar szótárból a „pesti zsidó sajtó” kitétel is, mert — hála a kormány céltudatos intézkedéseinek — sikerült a magyar szellemi élet legfőbb erősségeit, a sajtót teljesen keresztény irányítás alá helyezni...

Göre Gábor filmen?

Nagy csalódot, sőt jogos felháborodást kelt bennünk az a hír, amely szerint az állítólag megújított, megromesedett, nem ridég üzleti szempontok szerint irányított magyar filmgyártás, legközelebb filmre veszi Göré Gábor bíró uram esetét a Kátsa cigánnyal, meg a Durbins sőgorral. Megdöbbenünk, amikor látjuk ezt az ötletzegységét, amely nem talál sem a megoldandó súlyos problémák, sem a magyarság

értékeit megrajzoló magyar remekművek között filmre kívánkozót és ökölboszortul a kezünk amiatt, hogy ez az ötletzegység arra mer vezetni, hogy ismét a magyar parasztot állítsa oda ország-világ elé, mint a neveltségessé iskola példáját. Ha néhány magyar filmgyártónak más témája nem akad, okosabb lenne belátniok, hogy a magyar filmgyártás kapuja örökre becsukódik előttük. Ilyen magyar filmre nincsen szükség, sem a városban, amely előtt meghamisítja a falu és a falusiak képét, sem a falun, amelyet ok és jog nélkül megsért és megaláz. Szinte elképzelhetetlen, hogy

akkor, amikor a külföldi filmgyárak egy-egy nemzeti nagyságuk életét, vagy valamely technikai alkotás regeyes eseményeit veszik filmre, akkor a magyar filmgyártás mult százbeldi elkoptatott anekdoták megfilmesítésére fanyalodik. Pedig illenék tudni még a filmgyárakban is, hogy ezek a históriák már a mult században is csak olyan nyegle uracskák szórakoztatták egymást, akik, bár a földből éltek, megtagadtak a földdel és főleg annak népevel minden közösséget... Reméljük egyébként, hogy a falusi nép tiltakozása elemi erővel fogja elsőpörni ezt a megdöbentő filmtervet!

A tárház-hálózat kiterjesztése érdekében egyelőre hárommillió pengőt kívánunk tárházak építésére, illetve kibővítésére fordítani; a gyümölcsértékesítés érdekében pedig hűtőházak és aszalók létesülnek.

A legnagyobb jelentősége kétségkívül a miniszter ama bejelentésének van, amely szerint az ország egész lakosságának jóléte és a honvédelem érdekében is

egységes mezőgazdaságfejlesztő törvényjavaslatban kívánja összefoglalni mindazokat az intézkedéseket, amelyek a mezőgazdaság fejlesztése és a termékek forgalombahozatalának ellenőrzése érdekében szükségesek.

Végül hangsúlyozta, hogy a zsidó földbirtékek revízióját az igazság szellemében, a magyar faj és föld szeretetétől áthatva kívánja végrehajtani.

A nyaghatásu beszéd után sokáig lelkesen ünnepelték a minisztert, majd a Ház elfogadta a tárca költségvetését.

MIT KAP A FALU?

A földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalása

A képviselőház november 17-iki ülésének megnyitása után Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette, az ugynevezett *appropriációs (megajánlási) törvényjavaslatot*, majd rátérték a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

A tárca költségvetését Gesztolyi Nagy László előadó ismertette. Hangsúlyozta, hogy a tárca tételeinek túlnyomó része a honvédelem érdekeit is szolgálja, mert a földművelő nép, a lakosság nagy többsége, adja a legjobb katonaaanyagot, élelmet és a honvédelemet és szállítja különféle eszközeit. Hangoztatta végül, hogy

a nemzeti lét alapja ebben az országban a földművelő nép sorsa és a magyar föld.

A magas színvonalu hozzájárulások sorában Megay Károly, a MÉP vezérszónoka, különösen azt hangoztatta, hogy a magyar gazdatársadalom fokozódó türelmetlenségével várja a beígért adóreformokat, majd leszögezte, hogy ma többet és jobbat kell tennel, azonban olcsóbb és jobb rendszerrel, elismerésért fejezte ki a földművelésügyi miniszternek és a minisztérium tisztviselői karának. A felvidéki képviselők álláspontját Fűsny Kálmán fejtette ki, aki köszönettel állapította meg a költségvetés alapján, hogy a kormány a földművelő társadalom boldogítására törekszik.

A hozzászólások után feszült várakozás mellett vitéz Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter mondotta el záróbeszédét.

Beszéde bevezető részében a miniszter hivatkozott a *földbirtokpolitikai törvényjavaslatra*, amelynek célja, hogy a magyar föld elsősorban a hivatásos gazdák kezére jusson. Ez a javaslat *szükségessé teszi*, hogy a

magyar földön a *kisgazdaságokon* *belterjesőbb gazdálkodás* folyjon és a minőségi és mennyiségi termelés emeltessék. Ennek elérése érdekében szükséges a mezőgazdasági szakoktatás nagyarányu fejlesztése.

Ezért fokozni kívánja a miniszter a téli gazdasági iskolák és iskolaszertel téli gazdasági tanfolyamok számát.

A falusi asszonyok és leányok elméleti és gyakorlati képzésének tökéletesítése érdekében több új hahettes háztartási vándortanfolyamot állít fel.

A mezőgazdasági szakoktatás fejlesztése mellett elsőrendű kormányzati feladatnak tekintik az *állattenyésztés minőségfejlesztését* és *jóvedelmességének fokozását*, ezért köztenyészetek létesítését határozta el, hogy ezek állományából az arra rászoruló és érdemes kisgazdák jöminőségü apa- és anyaaállatokhoz juthassanak. A juhállományt is fokozatosan fésűs juhokkal kívánja felcserélni.

A kormány szociális terveinek ismertetése kapcsán bejelentette a miniszter, hogy

elkészítette a mezőgazdasági legkisebb munkabérekre, valamint a gazdasági munkásházak építésének támogatására vonatkozó törvénytervezetet.

A törvénytervezetek értelmében a *legkisebb munkabérek* az *előző évben mindenmemű mezőgazdasági bérré és járandóságra meg fogják állapítani*, a *mezőgazdasági munkásházák* támogatásának lényege pedig az lesz, hogy a *mezőgazdasági biztosítási járadékok egyrészét* *előző kölcsönök formájában fogják kilyhelyezni munkásházépítési célakra*,

Hitler üzenete a német földműves népeknek

Hitler vezér és kancellár a következő üzenetet intézte a német földműves néphez:

„Az ideai aratás végetért. A jövő évi vetés a legrosszabb idő- és munkaerőhiány ellenére már a földben. A német nép megköszöni parasztjainak azt a nagy munkát, amelynek a ránk erőszakolt küzdelemben döntő jelentősége van. A Mindenható segítségével a német népméltóság és saját rögből ezzel a jövő ében is biztosítva lesz.”

Súlyosan elítélték több erdélyi magyart

A kolozsvári katonai törvényszék az utóbbi napokban hirdetet ítéletet több vádlott ügyében, akiket azaz vádoltak, hogy *tiltott módon ámentek a határon és ismét visszatértek Romániába*. Tíz évi kényzermunkára ítélte a törvényszék Zsikány Jánost, 2 évi börtönrre Jency Sándort, Balogh Lászlót, Balogh Juliskát, Farakas Balogh Andrást, Bogdán Jánost és Tóth Ferencet. Az elítéltek bihar-megyei lakosok. Idegen állambeli szökésért ugyancsak 10 évi kényzermunkára ítélték Kibédy János közkatont, Balogh Mártont pedig 2 évi börtönbüntetésre. Engedély nélküli gyülekezésért 2—2 évi börtönrre ítélte a katonai törvényszék Katona Viktor, Füllöp Karolina, Trombitás Julianna, Popas Zsuzsanna, Monherdt Karolina és Dán Mária marosmegyei lakosokat.

A világhelyzet

az európai háború 12-ik hetében

Milyen események váltakoztak a háború 12-ik hetében? Röviden feltehetünk rá: még mindig nem olyanok, amik a világhelyzet kialakulására döntő befolyást gyakorolhattak volna. Talán legjellemzőbb e napokra az, amit *Mussolini* mondott az olasz legfelsőbb önellátási tanács ülésén, amikor a többi között ezeket jelentette ki:

— A fegyveres hadiállapot a népek normális állapota, legalább is az Európában élők. A fegyveres háború tényének kell tehát *uralnia* a gazdasági életet és valóban *uralja* is. Semmiféle energiának nem szabad veszendőbe mennie. Minden akaratnak e célra kell irányulnia és minden áldozatot jóvá kell hagyni...

Az óriási szárazföldi mérkőzés, amelyre a szemben álló nagyhatalmak milliós hadseregei készülődnek, még mindig a felderítésekkel és kisebb előcsatározásoknál tart.

Elútt az a feltevés is, hogy a német haderő Belgium és Hollandia semlegességét fenyegetné. *Eppur* valótlannak bizonyult, s erős német ellentmondást váltott ki az az érthetetlen és indokolatlan feltevés is, hogy Magyarország és Jugoszlávia Németország részéről támadás érhetné.

A milliós hadseregek titkizatos féltésével szemben azonban teljes erőfeszítéssel folvik minden fronton a diplomáciai küzdelem.

A finn-orosz események a tárgyalások megszakadása folytán egyelőre

lekerültek a napirendről. Annál lázasabb tevékenység észlelhető a *Balkán-kérdésben*: a szovjet és Olaszország érdekeinek összeközösésében, aminek az olasz sajtó nem egy esetben hangot is ad, amikor kiemeli, hogy Közép-Európában s a *Balkánon* semmi sem történhetik Olaszország ellenére.

Fonosságban azonban még a diplomáciai erőfeszítéseket is felülmúlja ennek a világmérkőzésnek legelkeseredettebb ténye, amelynek következményeit minden európai állam érzi már: a *blokkárharc*. Az óriási élet-halál küzdelem egyre fokozódik a két hatalmi csoport között.

Az angol-francia haditanács teljes hadi és gazdasági együttműködést határozott el Londonban, hogy célját: Németország gazdasági térdrekenyészítését megvalósítsa. Német részről erre az a válasz, hogy a német hadigépezet még tartogat meglepetéseket a világ számára. S a blokkárharc olyan élesen indul meg mindkét részről, hogy az előző világháború tengeri eseményei máris elmaradnak mögötte.

A magyar külügyminiszter expozéját, amelyet lapunk más helyén ismertünk, úgy a hadviselő, mint a semleges államok sajtója a megbecsülés és megértés hangján fogadta. Magyarország kifogástalan és öntudatos magatartása a nemzetek rokonszenvét váltja ki. Súlyos gyarapszik, tekintélyünk nő. Nyugodtan nézhetünk az események fejlődése elé.

gyar kormányok által ezirányban tett lépéseket, majd utalt arra, hogy Magyarország történelme igazolja, hogy

Szent István koronája olyan életfelfogást jelenthet minden nemzetiség számára, amely összefog anélkül, hogy egybeolvasszta.

A hatalmas beszéd után percekig ünnepelte a Ház a külügyminisztert, majd elfogadták a külügyi tárca költségvetését.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőket, akiknek előfizetése november hó 30-án lejárt, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat sziveskedjenek beutalni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1.—P
Félévre	2.—P
Egész évre	4.—P

A VASARNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Báthory-u. 24.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház november 16-iki ülésének megnyitása után *Tasnádi Nagy* András elnök emelkedett szavakkal emlékezett meg arról, hogy ezen a napon volt 20-ik évfordulója annak, hogy nagybámulat *Horthy Miklós* fővezér a nemzeti hadsereget élén bevonult a megtéptelt ország fővárosába. Rámutatott arra, hogy Mohács és Világos mellé méltán sorakozott az 1918/19-iki évek eseményeinek gyászos sorozata. Ebben az időben *Horthy Miklós* adta vissza a nemzetnek önbizalmát. A Ház lelkes ünneplése közben állapította meg az elnök, hogy *Horthy Miklós* a kétharmadban megcsonkított, kifosztott és megalkalmazott országunkat husz évtized alatt nemcsak újraépítette, hanem az Északkeleti Kárpátokra is kitzúta a nemzeti lobogót.

A képviselők, akik álva hallgatták végig az elnök beszédét, percekig át ünnepeltek a Kormányzót és egyhangú lelkesedéssel járultak hozzá ahhoz, hogy hódolatának és hálijának megfelelő formában adjon kifejezést a törvényhozás.

Az ünnepies aktus után a képviselőház letárgyalta az *iparügyi tárca költségvetését* *Varga József* iparügyi miniszter beszéde után, amelyben iparunk fejlődésének fontosságáról és a szociális vonatkozású ipari kérdésekről számolt be.

A november 17-iki ülésen a földművelésügyi tárca költségvetése került sorra. Erről szóló beszámolókat lapunk más helyén közöljük.

A november 21-iki ülésen a külügyi tárca költségvetését tárgyalták. (Erről lapunk más helyén számolunk be. A szerkesztő.)

A miniszterelnökség és a vele összefüggő kisebb tárcák költségvetésének tárgyalására került a sor ezután. Az elhangzott hozzászólások után *Teleki Pál* gróf miniszterelnök mondta el a záróbeszédét. A miniszterelnök beszédében kettős vonatkozása — egyrészt az országban lakó nemzetiségeket, másrészt a külföldön élő magyarságnak problémáit érintő — nemzetiségi kérdésről szölg; hangsúlyozta a magyar világszemlélet és magyar öntudat kialakításának fontosságát, majd ismertetette a miniszterelnökség egyes feladatait.

Jaross Andor tárca nélküli miniszter beszédében bejelentette, hogy a minisztérium feladatát nagyrészen befejezte már; hangsúlyozta, hogy a Felvidék nem külön test a magyar államban, majd a felvidéki zsidókérdésről és a szociáldemokraták, zsidók és áruklók husz év alatti szerepléséről emlékezett meg. Leszegezte, hogy a visszacsatolt területen a magyar kormány a szentistváni hagyományoknak megfelelően a népesség arányának pontosan megfelelő iskolapolitikaik folytatást, végül ismertetette a felvidéki földreformrevizió kérdését.

A miniszter beszéde után a Ház a miniszterelnökség és a vele összefüggő kisebb tárcák költségvetését megszavazta.

A november 22-iki ülésen a kultuszárca költségvetését tárgyalták. Az elhangzott felszólalásokra válaszolva *Hóman Bálint* kultuszminiszter mondott nagyhatású beszédet. Bejelentette, hogy a beruházási összegekből a legnagyobb tételeket népiszkolák építésére kívánja fordí-

tani; a rendelkezésre álló 14 millióból 5.6 milliót népiszkolák, több mint egymillió pengőt pedig mezőgazdasági népiszkolák építésére szán a költségvetés. Megállapította, hogy a legutóbbi hét év alatt 2996 népiszkola építését kezdték meg, ebből 1982 már tétő alatt is van. Nagyjelentőségű volt a miniszternek az a bejelentése, amely szerint megvalósul a kétféle nyolcosztályos elemi népiszkola. A városokban városi, a falukban gazdasági jellegű tanítással. A falusi iskolákban csak a téli félévben lesz elméleti oktatás.

A miniszter beszéde után a képviselőház a költségvetést elfogadta, majd néhány interpelláció elmondására került a sor.

A BIRTOKPOLITIKAI JAVASLAT A FELSZÓHÁZ BIZOTTSÁGAI ELŐTT

A felsőház illetékes bizottságai november 23-án kezdték meg a földbirtokpolitikai törvényjavaslat tárgyalását. A vita során elhangzott felszólalásokra *Teleki Pál* gróf miniszterelnök válaszolt és kifejtette, hogy a földkérdés nem csupán gazdasági, de azonnali szociális, társadalmi és politikai kérdés is. Végül hangsúlyozta, hogy a javaslat végrehajtását halaszthatatlannak tartja és azért vállalja a felelősséget.

A felszólalók sorában *Schandl Károly* dr. a német és olasz földreformnál foglalkozott, hangsúlyozta, hogy a földbirtokviszonyokat egészséges mozgalom, helyes tehát, hogy a javaslat ezekre figyelemmel van.

A KORMÁNYZÓ UR LETT KITÜNTETÉSE

Karlis Umanis, Lettország elnöke a lett háromcsillagrend nyakkeresztjét a lánccal adományozta *Horthy Miklós* Kormányzó Urnak. A kitüntetés külön futár hozta Budapestre és a budapesti lett követ nyújtotta át a Főméltóság Urnak. A Kormányzó Ur a lett államelnöknek a két ország közti barátságos viszony és a személyes nagyrabecsülés kifejezésül a magyarral érdemrend nyakkeresztjét adományozta.

A BALATONFÜREDI VÁLASZTÁS

A balatonfüred—tapolcai választókerületben az elmúlt héten *Radoscsy László* igazságügyminiszter programjával többek között *Hóman Bálint* kultuszminiszter és *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter mondtak nagyhatású beszédeket. A nagyszerű, lelkes lefolyású gyűlések szónokai kelő értékére szállították le a nyilasok szélsőséges propagandáját.

Szombaton, november 18-án lejárt az ajánlások határideje; *Radoscsy László* igazságügyminiszternek kívül a nyilasok jeltette, *Measér András* nyújtott be ajánlásokat. Vasárnap, november 19-én megkezdődött az ugynevezett néma hét. A kerület hangulatának alapos ismerőj kétségtelennek tartják az igazságügyminiszter fölünyes győzelmét.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szígeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Bpest, II. Olasz fasor 35. (sajtó ház)

MERRE TART A NEMZET?

Feszült érdeklődés előzte meg a képviselőház november 21-iki ülését, amelyen *Csáky István* gróf külügyminiszter szólt fel a költségvetés vitájában.

A külpolitikai tárca költségvetésének tárgyalása során *Malkai János*, a MÉP vezérszónoka megállapította, hogy a zajos Európa legirigyeltebb országa Magyarország és hangsúlyozta, hogy

Magyarország jövője biztosításának két fontos tényezője van: a katonai szellem és a polgári erény.

A felszólalók, kivétel nélkül, elismeréssel emlékeztek meg Magyarország külpolitikájáról.

A felszólalásokra *Csáky István* gróf külügyminiszter hatalmas beszédében válaszolt. Előljáróban sajnálkozással állapította meg, hogy Magyarország két barátai állama között háborús összejáratások támadt, amelyek kimenetelét nemcsak mint magyarok, de a szentistváni hagyományokhoz híven, mint agórdó európaiak is figyeljük. Leszegezte ezután, hogy külpolitikai, vagy éppen háborús kalandra a magyar kormány nem kapható. Részletesen ismertette ezután a külügyminiszter a jogos magyar igények békés érvényesítése érdekében 1920-ban, *Teleki Pál* gróf külügyminiszterse idején, kezdeményezett lépéseket és az azóta folytatott magyar külpolitika főbb eseményeit, bizonyítva, hogy a magyar külpolitika ezekben a nehéz időkben is mindenkor józan, következetes és mértékletes volt, de hangsúlyozta egyben, hogy

Magyarország mindenkor készen áll minden teher vállalására, arra is, hogy magára hagyva is, az utolsó emberig is megakadályozza a történelem által reáhangyott örökség elorzását.

A kitűzött cél elérésének egyik előfeltétele az ország teljes önállóságának megőrzése katonailag, gazdaságilag és külpolitikailag. Összefüggéssel a határainkon túl élő magyarországi megvédelmezésének kötelezettsége.

Rámutatott arra ezután a miniszter, hogy megtartottuk régi, kipróbált barátainkat és sokhelyt feledezték problémáinkat. A Ház ünneplése közben emlékezett meg *Németország* és idézte *Hitler* vezér és kancellárnak a magyar-német határok végleges voltát hangsúlyozó kijelentését; nagyon meleg szavakkal szölg *Olaszországról* és a *Duceról*, majd a *jugoszláv-magyar viszony* elmélyüléseről emlékezve meg, hangoztatta, hogy az erős Jugoszlávia egyenesen magyar érdek.

A román—magyar viszony ismertetése kapcsán megállapította, hogy a viszony megjavítása érdekében tett magyar kezdeményezések eddig sikertelenek maradtak.

Az ugynevezett semleges blokk létesítésére irányuló törekvésekkel szemben magyar álláspontot abban foglalta össze *Csáky István* gróf, hogy a tervezett blokk nem irányulhat harmadik állam ellen és elbiztosan rendezni kell a blokkban résztvevő államok és Magyarország közti ellentéteket. Rámutatott a továbbiakban a miniszter arra, hogy nem változtak kapcsolataink *Angliával* és *Franciaországgal* szemben és úgy tűnik, mintha ezek a nagyhatalmak az utóbbi időben jobban megismerték volna a magyar kérdéseket. Megállapította, hogy a blokkárharc következményeit Magyarország is súlyosan érzi. Végül hangsúlyozta, hogy a magyar kormányok külpolitikájának középpontjában az összejáratás óta az országtól elszakított magyarság megvédelmezése állott; ismertette a ma-

Tökéletes légóttalom

csak a megfelelően előállítottó s a m. kir. Országos Légvédelmi Parancsnokság által elfogadott szab. *Korányi Márton*-féle

légóttalmi lámpákkal

érhető el.

Ismertetőt kéld:

Légóttalmi lámpákat gyártó

Bpest, I. ker., Kirátszina-kr 151.

Elfogták a müncheni merénylet tettesét

A német védőosztagok parancsnoka és a német rendőrség főnöke közli, hogy elfogták a müncheni Bürgerbräu-pincében november 8-án este Hitler vezér és kancellár ellen megkísérelt pokolgépes merénylet tettesét, egy Elser Georg nevű egyén személyében. A nyomozás megállapította, hogy az elvetemült ember, — akit a nyomozás adatai szerint az angol Intelligence Service (az egész világra kiterjedő titkos hírszolgálati szervezet) bízott meg és pénzelt, — hónapokig tartó szivós munkával készítette elő a merényletet. Elser Georgot akkor fogták el, amikor Svájcba akart átszökni. Büntársainak nagyrésze ugyan csak a hatóságok kezére került.

Aknára futott egy semleges hajó: 126 ember odaveszett

A múltban a háború kockázatát elsősorban a hadviselő államok katonai szolgálatot teljesítő alattvalói viselték, odakint a harcokban. Így volt ez nagyjából még a világháború alatt is, amikor a repülőtechnika fejlődése nem fenyegette a maihoz hasonló mértékben a mozgósított ország-részek lakosságának népet.

Fokozott veszélyt jelent a tengerek polgári utasai számára a most folyó háború. Azok az uszó aknazárók, amelyeket a hadviselők kikötőik védelmére a tengerbe lehorgonyoznak,

a viharos tengeren leszakadnak horgonyaikról és veszélyeztetik a békes hajózat.

Ilyen katasztrófa történt november 18-án az Amsterdamból Nyugat-Indiába induló *Simon Bolivar* nevű holland személyszállító gőzessel, amely az angol partok közelében aknára futott. A hajó alatt gyors egymásutánban két robbanás történt, ame-

lyek a hajót feloldalra fordították. A hajó a mentőcsónokok lebotásása közben elsüllyedt. Mintogy a hajó felbillenése folytán a mentőcsónokoknak csak egy része volt vízre bocsátható, sokan a vízbe ugrottak és így próbálták megmenekülni.

A borzalmas katasztrófa áldozatainak megmentésére több hajó sietett a helyszínre. A hajón a személyzettel együtt, 400 ember tartózkodott. Ezek közül kétszázhetven-negyen megmenekültek;

kilencvenkilenc utas és a legénység 27 tagja eltűnt, alig kétséges, hogy valamennyien a tengerbe veszttek.

Az elmúlt napokban, a *Simon Bolivar* szinte egyidejűleg egész sereg semleges kereskedelmi és utas-szállító hajót ért a tengeren szerencsétlenség; valamennyinek okozója aknaroobadás volt. Anglia az aknák elhelyezésével a németeket vádolja.

Millió aranylopást fedeztek fel egy budapesti aranybevalótónál

157 kiló szinaranyat elásott és befalaztatott a cég igazgatója

A Scheid G. A. aranyolvastó cég-nél, mely a Holló-utcában tartotta fenn aranybevaltó és olvastó üzemet, szenzációs aranylopásnak jöttek nyomára. A tulajdonképpen bécsi cég budapesti vezetője *Dworák* Norbert igazgató volt, aki évek hosszú során át a beolvastást végett átvett történelmi aranybevaltások között bizalmi embereivel megéjszálaltatta.

Az olvastótégelyek tetején lévő titkos nyílások át hosszú kanállal behelyezték a tégelybe és a folyékony aranyból kisebb-nagyobb mennyiséget kiemelték; a kivett aranyat lemérték és pontosan ugyanannyi rezet tettek a tégelybe.

A manipulációkra névtelen levél hívta fel az illetékesek figyelmét. A nyomban fogantatottakat vizsgálat és házkutatás során a műhely pincéjében 40 darab egykiloos szinaranyrudat találtak befalazva, míg *Dworák* Norbert édesanyjának villája kertjében 116 darab egykiloos aranyrudat leltek. A villa egyik szobájának mennyezetében is volt egy darab egykiloos aranyrud.

A több mint egymillió pengő értékű 157 kg szinaranyat a rendőrség lefoglalta. *Dworák* Norbertet letartóztatták és a vizsgálatot folytatják, mert valószínű, hogy az évek óta folyó bűncselekmény során a megtaláltnál több aranyat lopott össze *Dworák*.

A nagyszabású bűnyomozása során természetesen kiterjedt a vizsgálat a letartóztatott *Dworák* Norbert alkalmazottainak szerepére is. Beidézték a rendőrségre a cég régi alkalmazottjait, a 70 éves *Henrik* Antalt, aki azonban nem jelent meg a főka-

pitányságon. Kézzel utóbb, egy üres budai telken megtalálták *Henika* holtestét; *Henika Antal*, a *Scheid-cég* művezetője, megmérgezte magát.

Meg kell említenünk még azt, hogy a *Dworák* Norbert által összelopkodott arany mennyiség néhány kilogrammal meghaladja Magyarország egész évi aranytermelését.

Dworák Norbert vagyonára egyébként, 1,886.000 pengő erejéig bűnyügyi zárlatot vezettek; a hatóságok a lakásán talált készpénzt, ékszereket, azoknál villaját, négy bérházat és szőlőt lefoglalták.

Hogy áll a felvidéki földek kiosztásának ügye?

A cseh-szlovák földreform felülvizsgálásának végrehajtásával megbízott kormánybiztosság, *Szilassy* Béla dr. államtitkárral az élen, szakadatlanul dolgozik a cseh földreform által okozott igazságtalanságok és sérelmek kiküszöbölésén azzal a céllal, hogy a visszacsatolt Felvidéken a magyaroktól elvett földeket magyar művelőknek és törpebirtokosoknak juttassa.

Jelenleg úgy áll a helyzet, hogy ez év végéig összesen körülbelül 12—15 ezer hold földet sikerül az új tulajdonosok kezére juttatni s a további területeknek az igénylők között való felosztása a jövő év tavaszán fog megkezdődni. Azokon a helyeken, ahol a kiosztás ebben az évben nem valósulhat meg, a földreform felülvizsgálásával megbízott kormánybiztosság intézkedik a földek bérbeadására vonatkozóan és pedig olyan módon, hogy a kiosztandó földek után fizetendő bérösszeg már a jövőbeni tulajdonosokat fogja megilletni,

A szövetkezeti értékesítés nagy eredményei

A *Hangya Szövetkezeti Központ* értékesítési tanácsának legutóbbi ülésén *Wünsch Frigyes* dr. kormányfőtanácsos, alelnök-vezérigazgató, részletesen beszámolt a Hangya értékesítési tevékenységének sikeréről. A rendkívül érdekes beszámoló csak néhány adatát ismertettük, szűkre szabott terjedelmünk miatt.

A kisgazdatársadalom szempontjából különösen nagy a jelentősége annak, hogy a Hangya az állatértékesítés terén 1937-ben havonta átlag 1.2, 1938-ban 1.45, 1939-ben pedig 2.3 millió pengős forgalmat bonyolított le, forgalma tehát csaknem megkétszereződött két esztendő alatt, aminek az a magyarázata, hogy a kisgazdák ennek az üzletágnak a Hangya tevékenysége folytán történt jövedelmezőbbé válása miatt egyre na-

gyobb mértékben kapcsolódtak be a szövetkezeti értékesítési akciójába.

Nem kevésbé fontos a háziipari feloldatás érdekében kifejtett Hangya-tevékenység. A Hangya, amely magyar háziipari termékeket ugyszólván már az egész világra exportál, saját háziipari munkásai számára mintegy 70.000 pengő munkabért fizetett ki, míg háziiparral foglalkozóktól 120.000 pengő értékű árut vásárolt.

Hasonlóan terebélyesedik a Hangya kamilla-értékesítési munkássága és egyre nagyobb sikereket ér el a mézszektor terén is.

Az 1935-iki 25.000 kilogrammos tolglyűjtéssel szemben 1937-ben 230 ezer, a folyó év augusztusáig pedig 360.000 kg toltat gyűjtött a Hangya, forgalmát e téren is megekszoztotta,

GAZDAÉLET

Darányi Kálmán emlékére alapítványt tett a kecskeméti gazdakamara. Most tartotta közgyűlését *Máriássy* Mihály elnöklésével a Duna-tiszközi Mezőgazdasági Kamara Kecskeméten. *Szabó* Iván felsőházi tag beszéde után elhatározták, hogy Darányi Kálmán emlékének megörökítésére alapítványt tessenek, amelyből évről-évre a kamara kertmunkásképző iskolájának legjobbnak nevezendékét jutalmazzák. Ezután *Gesztelyi-Nagy* László országgyűlési képviselő, a kamara igazgatója részletesen beszámolt a kamara működéséről. A beszámolóhoz többen hozzáfűztek. Végül *Vaja* Béla helyettes igazgató tartott érdekes előadást a mezőgazdasági értékesítésről és ennek kapcsán megállapította, hogy az elmúlt gyümölcsértékesítési időben a kormány egymillió pengővel sietett a gazdák segítségére és a gyümölcskivitel elősegítésével 17 millió pengő bevételt biztosított a gazdáknak.

Félmillió magyar pulykát szállítanak Angliának. A londoni lapok szerint Magyarország 480.000 pulykát szállít az ideál angol karácsonyi vásárra.

Jól keltek az őszi vetések. A földművelésügyi minisztérium november 18-án kiadott vetésjelentése szerint az időjárás a gazdasági munkálatok folytatására nem volt mindenkor kedvező. Egyébként az őszi mélyszántás, a tavasziak alá a talaj előkészítése, trágyahordás és teregetés, tengeriszárvágás és betakarítás, cukorrépa-szedés és szárítás, burgonya- és takarmányrépa elvermelési munkálatai folyamatban vannak. A korábban elvetett őszi káposzták, egyenletesen keltek és a legtöbb vidéken szépen bokrosodnak. A kései vetések jól kelnek, de a hűvös idő miatt lassan fejlődnek. A takarmánykészlet, takarékosság beosztás mellett, a kiteletteléshez sok vidéken csak szűkösen lesz elegendő.

A jövővi cukorrépaár P 2.80 un-ként. A cukorrépa termelési költségeinek emelkedése és a már nem kielégítő cukorrépaár a cukorrépa-termelés jövedelmességét veszélyeztetett. A most közzétett megállapodás értelmében az 1940. évi termelési cukorrépa métermérsékénél ártételei ára 2.80 pengő lesz, egyébként pedig az 1939. évi értékpénzei mellett megállapodásban foglalt egyéb feltételek maradtak érvényben. A megállapodás értelmében a répatermelés az eddigi mértékű — sőtintégen helyett két hold számban fogják szerezni, és pedig kintengstükön felül, tetszés szerinti mennyiségben; továbbá a cukorgyárak részére cukorrépa termelhet mindazon gazda, aki eddig nem termelt.

Keresik a gyógvénygyökereket. A gyógvénygyökerek iránt a drogkereskedelemben érdeklődés mutatkozik. Hangsúlyozzuk azonban, hogy a gyűjtés megkezdése előtt lépjenek érintkezésbe valamelyik magyarországi gyógvénygyógykeres-

kedő céggel s akkor fogjanak a gyűjtéshez, ha az áru előzetes elhelyezése biztosítva van. A gyógvénygyógykereskedők cégek névjegyzéke kirendelésénél (Budapest, V., Akadémia- u. 5., 1. 5.) rendelkezésre áll.

Újbl szabályozták a nyersszesz beváltási árát. A hivatalos lap november 21-iki számában közzétett rendelettel a pénzügyminiszter újbl szabályozta a mezőgazdasági szeszfeldárban termelt nyersszesz beváltási árát. A rendelet szerint az 1939—40. évi termelési időszakra megállapított beváltási árak a nyersszesz abszolút hektoliterje után a következők: diffúziós eljárással termelt szesz után 52.50 P, nem diffúziós eljárással burgonyából, répából és egyéb nem lisztes, valamint a vegyes anyagokból termelt szesz után 54.50-től 60 P-ig. Roszból, tengeriből, buzából és egyéb lisztes anyagokból termelt szesz után 64.50-től 70 P-ig.

Újabb 16 munkásházat avatott fel a Hangya

A *Hangya Szövetkezet* budafoki telepén újabb 16 munkásházat avatott fel november 16-án, csütörtökön, bensőséges ünnepség keretében.

Wünsch Frigyes dr. alelnök-vezérigazgató vezette végig a megjelenőket a Hangya-telep új, teljesen modernül épített munkáslakóházain, majd megtartották a házatavási ünnepséget. *Wünsch Frigyes* az ünnepség végén köszönetet mondott mindazoknak, akik a munkásházak segítségére voltak, így elsősorban a *Magyar Általános Hitelbanknak*, ahonnan az építkezéshez szükséges kölcsönt kapták.



73. jótékonycélú m. kir. állami sorsjáték

Nyeremények:

40.000 aranypengő

19.600 nyereség
288.000 pengő értékben

Főnyereség:

20.000 ar. P., 10.000 ar. P.,
2-szer 5000 ar. P., 4-szer 2500
ar. P., 6-szor 2000 ar. P., 22-szer
1000 ar. P.

és még számos nagyobb és kisebb
nyereség, melyeket mind készpénz-
ben fizetnek ki.

Huzás december 5-én

Sorsjegyárak:

Egész: 3.— ar. P. Fél: 1.50 ar. P.
A nyeresemények számát és összegét
a nullához képest említtük.

Kapható minden osztályosorsjegytörstől, valamint az összes dohány-
tőzsdeken. Postai rendeléseket a pénz-
előzetes beutalás után azonnal tel-
jesít a székesfővárosi m. kir. Pénzügy-
igazgatóság, Budapest, V., Szalay-u. 10

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

A munkáskülönvonalatok hazaindulásának időpontjai

A Német Birodalmi Munkügyi Minisztérium a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munká-

1. különvonalat indul november	23-án	Kreuz-ből
2. " " "	26-án	Küstrin-ből
3. " " "	27-én	Berlin-ből
4. " " "	27-én	Halle-ből
5. " " "	28-án	Prenzlau-ból
6. " " " december	1-én	Stralsund-ból
7. " " "	2-án	Kreuz-ből
8. " " "	3-án	Bad Kleinen-ből
9. " " "	4-én	Halle-ből
10. " " "	4-én	Güstrow-ból
11. " " "	5-én	Bad Kleinen-ből
12. " " "	7-én	Prenzlau-ból
13. " " "	7-én	Bad Kleinen-ből
14. " " "	8-án	Halle-ből
15. " " "	10-én	Stettin-ből
16. " " "	10-én	Bad Kleinen-ből
17. " " "	11-én	Güstrow-ból
18. " " "	12-én	Stralsund-ból
19. " " "	13-án	Bad Kleinen-ből
20. " " "	13-án	Halle-ből
21. " " "	14-én	Küstrin-ből
22. " " "	14-én	Bad Kleinen-ből
23. " " "	15-én	Bad Kleinen-ből
24. " " "	15-én	Güstrow-ból

A hazatérő munkások Magyarországon Hegyeshalom határállomáson kapnak elmelezést.

A magyar mezőgazdasági munkások hazatérésére vonatkozó tudnivalókat és utasításokat legutóbbi számainkban, de különös részletességgel a november 12-iki Vasárnap-ban közöltük. Ha tehát bárkinek valaminő kétsége lenne, olvassa el újból ezt a cikkünket. A cikk megismétlését feleslegesnek tartottuk, de különösen azért mellőztük, mert nem akartuk, hogy az egyes kérdésközpontokra adott üzeneteink ismét kiszoruljanak a lapból. A hivatkozott cikkben kö-

sok hazaszállítására a következő programot — menetrendet. — állította össze:

23-án	Kreuz-ből
26-án	Küstrin-ből
27-én	Berlin-ből
27-én	Halle-ből
28-án	Prenzlau-ból
1-én	Stralsund-ból
2-án	Kreuz-ből
3-án	Bad Kleinen-ből
4-én	Halle-ből
4-én	Güstrow-ból
5-én	Bad Kleinen-ből
7-én	Prenzlau-ból
7-én	Bad Kleinen-ből
8-án	Halle-ből
10-én	Stettin-ből
10-én	Bad Kleinen-ből
11-én	Güstrow-ból
12-én	Stralsund-ból
13-án	Bad Kleinen-ből
13-án	Halle-ből
14-én	Küstrin-ből
14-én	Bad Kleinen-ből
15-én	Bad Kleinen-ből
15-én	Güstrow-ból

zölt utasítás csak annyiban változott meg, hogy

podgyasztát lehetőleg mindenki vigye magával a személyszállító kocsiába.

Ismételten figyelmeztetünk mindenkit, hogy a számozott zöld igazolólapot, amelyet a német munkaügyi hivatalok ki fognak adni, pontosan töltsék ki és a magyar határállomáson az ott szolgálatot teljesítő tisztviselőnek adja át. Figyelmeztetünk továbbá mindenkit, hogy podgyaszára személyesen ügyeljen és azt lehetőleg a személyszállító kocsiába vigye.

A berlini munkásvédő iroda üzenetei:

Bónus Józsefné, Gross-Banzelwitz: Legyen nyugodt, pénze bazeérkezék. — **Tóth János, Tornow über Reppen:** Az ilyen munkásnak nem jár ugyan a szalonnából, de ne taszítsák ki csoportjukból, téttéért ugyanis binhódik. — **Fehér József lánytestvérének** üzenjük, hogy a 100 RM-t csak akkor kaphatja meg, ha lit elvárosjáról és a tárgyakról számlált nyult be a következő címre: Der Oberfinanzpräsident Magdeburg Devisenstelle. — **Tarsoly János, Vorwerk, Wilhelmstal:** Felesége nem munkaközben halt meg, tehát a betegsegélyző nem kényszeríthető a temetkezési költségek fizetésére. — **Tóth Lajos, Hansendorf:** Panasz, sajnos, általános természetű, segíteni nem tudunk innét. Mutassa meg a gazdának a Vasárnap-ban megjelent németnyelvi közleményét. — **Listán vannak:** Simon Antal, Nagymizdó; Markó József, Tiboldaróc; Gáspár György, Kl. Trebbow; Kőrösfalvi Gyula, Seehof; Z. Tóth Lajos, Jéhsér; Kutasi Mihály, Wurmla; Ostorházi István, Rambow; Lenner István, Werchau; G. Nagy Mária, Neustal (de csak 32 RM-val). — **Skütléti István, Tempel, Neumark:** Irják meg, melyik Arbeitsamt-hoz tartoznak, hogy az ügyüket újból megszürgestessük. A miniszteriumba tettük át. — **Hajdu József, Göttesgaban,** ügyében az Angermünde-i, **Kocsis Gyula** a Stockerau-i, **Grüll Antal** ügyében a Waren-i, **Kakati Sándor** Frankfurt-l, **Szekecs Mihály** a Jena-i Arbeitsamt-oknak, **Füsz Ernő** ügyében a gazdjának írtunk. — **Bárány István és társai, Kl. Dratow:** A háború miatt a vasárnapi munkáról így intézkedik az egyik rendelet. Reméljük, a zeirral már rendben vannak. A transzportok dec. elején mennek. In-

tézkedünk. — **Rónyai Krisztina, Jéhsér, ü. Schwiebus:** A 400 RM. hazaküldése az elutasítás előtt esedékes. Ha előbb nem veszi át a gazda, nem tehetünk róla. — **Terjek András, Sangerath ü. Falkenberg:** Levonások a keresethez igazodnak, de körzetek szerint magasabb, vagy alacsonyabb az alap. Ez tehát nem mérvadó, mennyit fizet egy más tanyán dolgozó munkás. Tulóra, vasárnapbér, ma már nincs. — **Lukács János, Trebbin P. Schloppe:** Pénzük ügyében intézkedünk. Remélhetőleg közben haza is ért már. — **Baranyi István, Neuhof:** A fenti üzenet Önnek is szól. — **Dohány Erzsébet, Drevskirchen:** A tavaly irt maradt s időközben megkapott keresetükön vásároljanak valami hasznos dolgot, ami otthon is jó és érkezik, mert erre az átutalási engedélyt külön nem kaphatják meg. — **Szilvási Mihály, Fabula Márton, Rakonczás Andrásné, Farkas Gábor, Horváth János és Kumánovits Mária** neveit listára vettük. — **Virágh Péter, Zolken:** Levele szerint 375 RM-t küldött már haza és a felesége is ugyanannyit. Azonkívül Herbak István-nal 55, Herzeg Pálnéval 38 RM. szalonna árát is hazaküldte. Ezek után miért méltatlankodik, ha gazdája azt állítja, hogy többet már nem küldhet? Kimerítette-e a 400-as engedélyt vagy nem? Azt hiszem, erre maguk is tudnak válaszolni. — **Belicki Ferenc, Teicha:** Ügyüket átadtuk az Arbeitsamt-nak. — **Gosztovyi János, Penig:** Ügyükben már írtunk a gazdjának, de írásuk válasszal nélkül maradt. Forduljanak nyugodtan az Arbeitsamt-hoz, Kerékpart vitelnek haza. Ne féljenek, nem maradnak — itt lévedésből. — **Belicza Pál, Steinfeld:** Ügyében nem segíthetünk.

Valószínűleg ezen most már nem is lehet. — **Klemm István, Kolbatz:** Ha esetleg baja elhalafalmasodik, jobb lenne a gazdával és az Arbeitsamt-tal megbeszélni, hogy engedjék előbb haza, de fizessék meg az uttköltséget. — **Csatary Károly, Hossenagen:** Addig amíg nem írja meg, hogy milyen címen voltak le, addig nem tudunk segíteni. Lehet az kaució, lehet az betegsegélyző, amely növekszik a kereset szerint. Esetleg szólni az Arbeitsamt-nak, hogy ügyét vizsgálja ki. — **Tóth István, Fehne:** Ügyüket átadtuk az Arbeitsamt-nak. Minthogy közel vannak Pritzwalkhoz, íparkodjanak személyesen érdeklődni az Arbeitsamt-nál a pénzküldés végett. — **Ficza Mihály, Rohrbek:** Nyugodtan küldjenek tovább is pénzt. Mind megkapják ott. — **Nyikes István, Trauschwitz:** Nyomban jelentést tettünk a hamburgi Arbeitsamt-nál. Betegsége miatt kérjen

egy-let sor írást az orvosól és azt mutassa fel gazdjának és esetleg az Arbeitsamt-nál is. — A „listára” felvettük a következők adatait: Kriston Istvánné és Tóth Józsefné, Mezőkövesd; Adler Franziska, Somhegyi Gusztáv, Salek Julanna, Jolsvai András, Mátraszentiván; Engelhardt Ferenc, Almáskamarás; és Simon Lajos, Rosenhof. — **Korász István, Bassin:** Ügyükben intézkedünk, a transzportból való hazautalását idejében értesítéskre adják. — **Mondrusz György, Rosenagen:** Értesítettük a schwerni Arbeitsamt-ot. — **Grossmann Ede:** Ügyét áttettük az illetékes Arbeitsamt-nak. — **Lovranits János, Ober-topstedt:** Írtunk az erfurti Arbeitsamt-nak. — **Rudinszky Imre és felesége, Reichen:** Írtunk a frankfurti Arbeitsamt-nak. — **Lajko Kálmán, Volhratsruhe:** Sajnos, mi nem vagyunk rendőri, hogy vigyázzunk magukra. — **Haus Niemburgi munkások:** A megtörtént eseményeken, sajnos, már nem tudunk segíteni. — **Oravec István, Rittererde:** Ügyében már írtunk az Arbeitsamt-nak. — **Pohnliler József, bei Budnitz:** A Vasárnap-ban megjelent egy németnyelvi felvilágosítás, azt mutassa meg gazdjának.

A szerkesztőség üzenetei

György Pál, Wiehe: Közölje a pontos adatokat, mikor, kinek és mennyi pénzt küldött. Csak ezek alapján nézhet utána az OKH. — **Papp István, Mezőkövesd:** Papp Teréz megbízásából Papp István részére (Mezőkövesd, I., Balogh Átám-u. 12.) 120 RM. ellenértékét október 23-iki értékkel kiküldött az OKH. — **Baraczzus Gáborné és Margit, Bilkow:** Nem lesz semmi baj a pénzküldésből. Ha hazajönnek, a bankban személyesen elintézik. — **Drimmer József, Gr. Ammensleben:** Vámmentesen hazahozhatja. — **Biró János és társai, Kl. Nakel:** Nem kell szét-szedni. Legjobb, ha a külön vagonba rakják be a kerékpart; feltétlenül tegyenek rá egy erős kartonlapra írott cedulát a név és lakhely feltüntetésével. Ruhaneműt, esetleg kisebb harmonikát, szóval apróbb dolgokat. — **Kelemen Róbert:** Pénzreklamációját az OKH-hoz küldöttük. Köszönjük és üdvözljük Önöket, mint a Vasárnap előfizetőit. — **Révész István, Ribbeck:** Legyen nyugodt, tavalyi pénzét is meg fogja kapni. Levélét Berlinbe, a munkásvédő irodának küldöttük el elintézés végett. — **Hajdu József, Tressow:** Csak két márkát. — **Braun Ferenc és társai, Fahrenhof:** Fejenként mindenki 400 márkát küldhet haza. Feltétlenül intézzék el a pénzfeladást, mielőtt hazajönnek. Munkaadójuk intézze el és adjon Önöknek elismervényt a feladott pénzről. Amennyiben nehézségük merülnének fel, úgy azonnal értesítsék a berlini munkásvédő irodát. — **Varga Sándor, Lieben:** Leveletüket a berlini munkásvédő irodának küldöttük el sürgős intézkedés végett. — **Anesics Gyula, Welm:** Anesics Gyula RM. 160. iff. Anesics Gyula RM. 160. Arany Pál RM. 160-t küldött. Kiküldte az OKH Anesics Julia címére (Horvátvásiány 50) november 6-án a Csepreg és Könyérke Hitelzővetkezethez. — **Bota József, Babelitz:** A reklámait összeget november 10-én kiküldték. — **Gagzd Sándor és társai, Harensteinfeld:** A reklámcióban jelzett két tétel még nem érkezett meg. — **Szabó Erzsébet, Rosenthal:** RM. 40-et kiküldtünk takarékbetétként a Karcagi Hitelzővetkezethez szeptember 28-án. — **Eged József, Babelitz:** Október 9-én az Eger és Vidéke Takaréks- és Hitelzővetkezethez kiküldött az OKH 200 RM-t. A reklámait összeget november 10-én küldték. — **Suti István, Divier:** Október 18-án kiküldte a pénzt az OKH. — **Szabó László és neje, Büdszentmihály:** Szabó László küld Bagdi Lajosnak RM. 105-t, kiküldve aug. 21-én a Tiszabüdi Hitelzővetkezethez; Ondó Bóla küld, Szegi Jánosnak RM. 100-at; kiküldte az OKH augusztus 21-én; Zs. Kiss Sándor küld feleségének RM. 175-öt; kiküldve

augusztus 21-én; Szabó László küld Bagdi Lajosnak RM. 100-t; Ondó Béla küld Szögi Jánosnak RM. 100-t; mindkét tétel kiküldve szept. 27-én; Kiss Sándor küld feleségének RM. 115-t; kiküldve okt. 23-án. — **Galambka Mihály, Lüdersdorf:** Mindkét összeg szept. 28-án a Nyiregyháza és Vidéke Hitelzővetkezethez lett kiküldve. — **Biró János, Nakel:** Felesége részére küldött 80 RM. ellenértékét szept. 21-én kiküldte az OKH Köszegre, Keszthelyi-u. 69. sz. alá. — **Fehér József, Vilmorsdorf:** Fehér József feleségének küldött RM. 100-t; kiküldte az OKH okt. 23-án a Tiszabura és Vidéke Hitelzővetkezethez. Mindkét reklámát összeg a Magyar Nemzeti Bank utólagos elszámolása folytán kiküldve nov. 10-én. — **Ortó Károly, Radevic:** Ortó Károly megbízásából Ortó Zsuzsanna részére küldött RM. 40 ellenértékét kiküldte az OKH okt. 23-án a Pétervására és Vidéke Hitelzővetkezethez. Ortó Károly küldött Ortó Zsuzsanna részére RM. 200-t, kiküldte az OKH okt. 11-én. — **Horváth Gyula, Glessen:** November 13-án kiküldve a kért összeg. — **Erdel Gyula, Neuhof:** Saját részére küldött RM. 80-t kiküldte az OKH nov. 2-án. Erdel Gyuláné saját részére RM. 80-at; szintén nov. 2-án kiküldte az OKH a Füzesgyarmati Hitelzővetkezethez. A tulajdonképpen reklámait összegek: 120—120 RM. folyó évi szept. 14-én kiküldtek a Füzesgyarmati Hitelzővetkezethez. — **Penyaskó Györgyné, Krapfel:** Penyaskó György küldött özv. Zemiczki Ferencnének Szajla, RM. 120-t, kiküldve aug. 7-én a Terpesi Hitelzővetkezethez. Penyaskó Györgyné küldött Zemiczki Ferencnének RM. 80-t, kiküldve okt. 23-án. — **Gómes István, Stargard:** Reklamálta meg a német munkaadótól 80 RM. érkezett, ezt megirtuk Reklamás Istvánnak; a hiányzó nyolcvanát reklamálja meg. — **Bakos Gyula, Bockendorf, Post Benckendorf és Iona Mariska** üzenik, hogy helyükkel elégedettek, soruk jó. Üdvözlük Nagy Lászlót is. MI pedig köszöljük Bakos Gyulával, hogy édesanyja, Bakos Jánosné címére, Andrástára megintdítottuk a Vasárnap-ot. Üdvözlét. — **Többeknek:** Nagyon sokan fordultak Szerkesztőségünkhez az a panasszal, hogy munkaadóik csak tíz hónapja munkából után hajlandók avengei hazaküldés végett a 400 márkát. Tudomásunk szerint, tekintet nélkül a Németországban szerződésben kötött időre, a munkaadónak kötelessége a 400 márkát a munkások hazaküldés végett átvenni. Amennyiben a munkaadók a munkások felszólításának nem tennék eleget, úgy legheylessebb, ha a munkások a tolmácsok útján a legközelebbi Arbeitsamt-hoz fordulnak és onnan kérnek intézkedést. — **Pocsai László és társai, Behlendorf; Méhes Pála Sándor, Kadokow; Tóth Lajos és társai, Giesleben; Kósa Imre, Hohenlühchow;** Fentebbi üzenetünk Önöknek is szól.

GAZDATUDOMÁNY

Uj módszer szerint csomózzák a dohányt

A Dohányjövődék tavaly Debrecenben dohányfermentáló (erjesztő) gépet állított fel. Ugyanígy fermentáló gépet helyez üzembe Nyiregyháza is még ebben az évben. A gépi fermentálás előnye az, hogy ezen az uton a dohány minőségét javítani, világos színét pedig állandósítani lehet. Ez azért fontos, mert a természetes fermentálás folyamán a világos dohány megbarnul és így értéke csökken. Az eddigi módszer szerint, vagyis *kisimítva csomózott dohányok* azonban gépi fermentálásra nem alkalmasak. Erre a célra csak a gyűrtöten csomózott levelek megfelelőek. Ez a csomózási mód egyszerű. A világosszínű leveleket három színárnyalat szerint szétválasztva, minőségüknek megfelelően osztályozni kell. A leveleket *kisimítani nem szabad, hanem összegyűrtöten, ahogy a zsinóron vannak, osztály és színárnyalat szerint, kell csomózni*. Az egy csomóba kötött levelek nagysága között öt centiméterig terjedő eltérés lehet.

Az ilyen módon csomózott világos dohányokat a *Dohányjövődék már a rendszer beállítás megkezdése előtt átveszi*. A termelők még az őszi nedves, ködös időjárás előtt száríthatják a világos dohányukat, tehát megmentik a nedves időben rendszerint bekövetkező barnulástól.

Szüntessük meg a téli trágya-kihordást!

Kisgazdáinknál nagyon általános szokás az, hogy az istállótrágyát télen hordják ki a földekre. A kihordott trágya vagy kupacokban, vagy szétterelve várja a tavaszt, amikor is az alászántsára kerül a sor. A tavaszi trágyázásnak nagy hátránya az, hogy szükségessé teszi a tavaszi szántást. Már pedig a tavaszi szántással felforgatjuk a termőtalajt és a téli nedvességgel telített földhasabokat kitesszük a szártó szeleknek. Nem csoda, ha szárazságra hajló éghajlatunk alatt így nem érünk el kellő terméshozamot, hiszen a növényi életnek egyik fő lakóhelye a nedvesség hiányzik a talajból.

Ha a télen kihordott trágyát kupacokban a földön hagyjuk, akkor a belőle kicsurgó lé közvetlen alatta trágyázásba a talajt, minek következtében az illető helyeken bujafoltok lének fel. De a melegebb téli napokon a kupacokban levő trágya erjedésnek indul, ennek folyamán ammoniak-gáz, stb. termékek jönnek létre, melyet a szél elvisz s így a tavasszal alászántandó trágya jóval kevesebb növényi tápanyagot tartalmaz, mint amennyi benne a kihordás alkalmával volt.

Nem kedvezőbb a helyzet akkor se, ha a gazda a kihordott trágyát azonnal elteríti és így marad a trágya a tavaszi alászántásig. Így bujafoltok ugyan nem keletkeznek, de az erjedésből és kiszáradásból eredő veszteségekkel így is kell számolni.

Azzal is számolnunk kell, hogy a tavasszal alászántott trágyából még nem meríthetnek táplálékot azok a növények, amelyekkel tavasszal oda vetünk és amelyek alá (tengeri, stb.) azt szántuk. Így ezek nem indulnak fejlődésnek a tavasz folya-

mán, nem erősödnek meg eléggé a tikkasztó nyári időjárás elérékéig. A trágya teljes hatását csak a következő évben fejtí ki, amikor kalászos vetünk az illető földre; ekkor és itt az erős nitrogénhatás könnyen megdőlést, kései érést és ezáltal — ha olyan az időjárás — könnyen megszorulást okoz.

A trágyázást, illetőleg a trágya kihordását legjobb nyáron, vagy kora ősszel eszközölni, mikor is a trágyát még ősszel alá lehet szántani. Így legkevesebb a veszteség és tavaszra a talajban kész növényi tápanyagok halmozódnak fel.

Abban az esetben pedig, ha fogatos erő híjján a kisgazda nem tudná a trágyát a nagy nyári és őszi munkaidőben földre kihordani, akkor a veszteségek mérséklésére a következőképpen járjon el: az istállótrágyát ne teresszük el télen a trágyázandó földre, hanem a föld szélén rakjuk össze szabályos négyzetbe, közben tapossuk meg s tetejére hányjunk egy-két arasznyi földet. Így marad a trágya tavaszig, amikor széttergetjük s azonnal alászántjuk.

Ez azonban csak félmelegdés. Törekedjünk arra, hogy ne kelljen télen trágyát kihordani, hanem hordjuk ki nyáron, vagy korásszal s szántuk alá még a tél előtt!

Nyolcvannégy új ház áll már Józseffalván

November 5-én volt a bukovinai Józseffalván a májusi nagy tűzvész után felépített 84 új magyar ház felszentelési ünnepe. Ebből az alkalomból *Albrecht* Dezső, a Romániai Magyar Népközség Társadalmi Szakosztályának előadója, az egész újjáépítési munka vezetője, egy hírlapi nyilatkozatában megállapította, hogy a falu felépítésének teljes költsége 5 millió lej (160.000 pengő). Mivel a munka két évre volt tervezve, az ezévi szükséglet 3 millió lej volt, ez a rendezőintézet *gyűjtés útján be is folyt*. A segélykérőknek eddigi nagy sikere abban rejlik, hogy ebben a munkában az egyesek csak úgy, mint az intézmények, *felértettek minden személyt, vagy csoportot érdeket, ellenszenvet, vagy megbánottságot és egész szívvel, a legnagyobb összhangban mindenki a közös cél elérésére törekedett*. Milyen lehetőséget nyit az erdélyi magyarság számára, ha a cél szolgálatának ezt a komolyságát, a magatartásnak ezt a nemes magyarságát más megmozdulásokban is egyetemesen gyakorolni és állandósítani tudják!

Kisérlet a cseh védnökség nyugalmanak megzavarására

Tizenkét tettet agyonlőttek

Mint hivatalos német forrásból jelentik, egy a cseh értelmiséghez tartozó csoport Benes volt köztársasági elnökkel kapcsolatban, egy idő óta *kiseb-nagyobb ellenszegülésekkel kísérletet tett a védnökség nyugalmanak és rendjének megzavarására*. Sikertült megállapítani, hogy az ellenszegülési cselekmények vezetői különösen a cseh főiskolákról kerülnek ki.

Miután az említett csoporthoz tartozó elemek október 22-én és november 15-én egyes németek ellen tettlegességre ragadtatták magukat, a cseh főiskolákat három évre bezárták, tizenkét tettet agyonlőttek, sok tettetársukat pedig letartóztatták.

A védnökség kormánya öt kerületben kihirdette a rögtönbíráskodást. *Hácha* elnök felszólította a lakosságot, hogy tartózkodjék a rend és nyugalom mindenemű megzavarásától.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón *Reményi* országos hírlap hangszertelében vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

HIREK

APÁM

Fáradt már szegény és megtört nagyon,
Pedig állig van túl a hatvanon.

Sokat szenvedett, sokat dolgozott,
A háboruban vérről áldozott.

A harcmezőkön tűz égette meg,
S győttörték sajtó, lázas, mély sebek.

Rokkant Apám és dolgozik azért
Hogy asztalunkon legyen friss kenyér,

Nem lázad, hogy sokat dolgozik:
Ő fárdatlan is szépet dimodik.

Szeretne kincset lenni hajnalon,
Néha csügged, s én megvigasztalom.

A keze kérges, a szíve szinarany,
Lelkében ima, jószág s béke van.

Szeretével mindent átél:
Szemében olykor könnyet morzsol el.

Arcaira redőt vont a fájdalom...
Elnézem őt s a szívem fáj nagyon.

SERÁK MARGIT (Martonvásár.)

A hercegprímás felzeneltelte a visszacsatolt Komját község megnagyobbított templomát. A felszabadult Komját község fényes ünneppé színelve volt november 19-én, vasárnap: *Serédi* Jusztinián dr. bíró-s-hercegprímás felzeneltelte a községnek Szent Erzsébet tiszteletére megnagyobbított és felújított plébániatemplomát. A templomszentelés vasárnap reggel 8 órakor kezdődött és délután fél 2 órakor végződött. A szertartás befejezése után a hercegprímás beiktatta hivatalába *Andrisz* Reszót, a templom új plébánost, majd magyar nyelven beszédtet intézett a templomban összegyűlt hatalmas hívősereghez. A hercegprímás a felszentelés után küldöttséget fogadott a plébánián, majd résztvevett az iskolában rendezett közéletben.

Estét rendeztek a baranyai parasztróké. A baranyai parasztróké érdekes estét rendeztek a pécsi Panónia-szálló dísztermében. *Kocsis* József volt nagyközéleti segédjegyző bevezetője után *Benke* József (Sellye), *Balog* Gyula (Dencsháza, Serti Ferenc (Turony), *Gyányó* Sándor (Dráva-cséh), ifj. *Bernáth* Gyula (Szabadszentkirály), *Darabos* János (Rózsafa), *Vörös* Vince (Bakonya), *Vásári* Balázs (Zók), *Kis-Nagy* István (Kisbodolya) verseket és novellákat adtak elő nagy tetszés mellett.

Az Országos Széchenyi Szövetség tisztújító közgyűlése. A magyar falvak és a magyar gazdaközönység kérdéseivel három évtizede foglalkozó és a Széchenyi István gróf reformeszméit megvalósítani törekvő Országos Széchenyi Szövetség most tartotta évi rendező közgyűlést, amelyen egyhangúan *Kovács* Gyula közigazdasági egyetemi hallgató választották a szövetség elnökévé. A szövetség nagyarányú előkészületeket tesz a „Legnagyobb magyar” születésének 150. évfordulójára megünneplésére, amely tavaly évben 1941-ben lesz. A Szövetség ebben az évben különösen a visszacsatolt Felvidéken és Kárpátalján fejtett ki értékes ismeretterjesztő és népművelési munkát, előadások és filmbemutatók rendezésével.

Kötszer születtek körül. Sárvárott ifj. *Horváth* Endre állásnélkül szabósegéd feleségének *másfél év alatt négy gyermekre született*. Az asszonynak kötszer születtek körül, három fiú és egy lány. Az anyagi gondokkal küzdő Horváth-családot most a szeretet minden jelével ghalmozották a sárváriak.

Faluszinpadi avatnak Fót. Erdekés kísérlet színelve lesz *Fót* pestmegyei község szombaton, november 25-én, ahol a gazdák által felállított és több mint 170 személyt szerepeltető *Faluszinpadi* első előadását tartják meg *Muharoy* Elemér rendezésében. A bemutatás műsorát népszinpadi játékok, továbbá helyi ének-, tánc- és játékgyűjtemények képezik. A Faluszinpadi a falu önművelő kulturáját szolgálja s felöleli a nép minden szellemi megnyilvánulását és szereplő gyermekek, felnőttek és öregek egyaránt. A nagy érdeklődéssel vár bemutatót az ország minden részéből érkező falusi kultúr-szervezetek kiküldöttjei előtt tartják meg.

— Akár hiszed, akár nem, magasabbra tudok ugrani, mint a templomtorony!
— Ugyan ne beszélj ostobaságokat!
— Miért? Talán tud ugrani a templomtorony?

Zelenski Róbert gróf halála. *Zelenski* Róbert gróf felsőházi tag, v. b. t. t. és kir. kamarás életének 90-ik évében november 20-án Budapesten meghalt. Az elhunyt elsősorban Magyarország agrármozgalmának volt ismert szereplője. Birtokán mintagazdaságot alapított s együttműködött *Károlyi* Sándorral a szövetkezeti mozgalmakban. Résztvevett a Hangya, a Gazdák Biztosítási Szövetkezete megalapításában és élénke volt hosszú időn át az OMGE-nak. A magyar közélet egyik legkonzervatívabb egyénisége volt, álláspontjának védelmében ismételtelen szállt szembé élesen a széles közvéleménnyel. Halálát nagy és előkelő rokonság gyászolja. Temetése november 23-án folyt le *Temesújfalun* községben.

A székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak árát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegyet nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt portmentes vászlorított felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az államsorsjegyek jótékony célt szolgálnak s aki a megtartani nem kívánó sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése ajánlat.

Bíró: Bevallja tehát, hogy a kisaszonny megcsókoltá.

Vádlott: Beismerem.

Bíró: A hiszonszgy sirva fakadt s akkor ön megégszter megcsókolta.

Vádlott: Borsosantat kérek, azt hittem, hogy örömben sir.

Szempont is eznek az angol sertések. A nottinghami (Anglia) szűkerkeskedők a szénadagolás megszüntetését kérték, mert állították meg a szénadagolás megállítását kértek sertészetés céljaira. Ez alkalommal derült ki a Suffolk világhírű sertésnevelészet feltevé gróztí tika, amely szerte a *dánok* eleségébe szempont kevernek, ami állítólag nagyban elősegíti az állatok hizását.

Vonat elé vetette magát egy szerelmepár. *Pavlovics* Tikán, Délslávia egyik legkíválóbb és legnépszerűbb ökolívó-bajnoka öngyilkosságot követett el. *Pavlovics* előző napon *Borovón* tartózkodott, ahol egy ökolívó-vivőversenyen szerepelt, este pedig egy táncmulatságon vett részt, ahol sokat foglalkozott egy leánnyal. Éjfél után 2 órakor eltávoztak és mint rövidesen kitudódott, mindketten egy *heveronai* elé vetették magukat. A vonat kerekei mindkettőjük fejét leszelték.

Száz vagon benzint a Dunába kellett önteni. A Kazán-szorosban *Milanovánál* a *Szalavoluk* nevű szlovák vontatógőzös két üzslát vonatott, amelyek benzinnel és naftával voltak megrakva. A vontatókötél elszakadt, s a két üzslátónya sodródott. A halókat csak úgy tudták megmenteni, hogy a rakományt vízbe dobták. *Mintegy száz vagon naftát és benzint kellett a Dunába önteni*.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett

Rákosthegyi baktériumból

nélkül. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII, Dohány-utca 84, II. sz. 2

Árak: Demijonnal ak Budapest
3 4 6 8 10 15 20
370 480 710 910 1080 16- 2120

Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

SPORTHIREK

A magyar ökölvívók 10:6 arányban győztek az olaszok ellen. A Budapest... Mindenütt úgy látják, hogy a magyar ökölvívás újból erősen feltörek...

Arany és ezüstpénzek ára

1939 november 21. Ezüstpénzek: 1 drb egykoronás 50 fillér; kétkoronás 100 fillér; ötkoronás 2 pengő 50 fillér; régi egyfontos 1 pengő 80 fillér.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, XI. 26.: 8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 10: Róm. kat. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Időjelzés, időjárás-és vizátlás. 13.30: Beszárkótzenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: „Időzeri gazdasági tanácsadó.”

Rendszerszámok műsorszámok

6.45: Torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Felolvasás. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Árfolyamok, piaci átlak. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-otasz nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

HÉTFŐ, XI. 27.

12.10: Hegedű. 12.55: Ének. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákfelőra. 17.15: Éneklo ifjúság. 17.45: Előadás. 18.15: Hanglemezek. 18.45: Felolvasás. 19.25: Mandolin-zenekar. 20: Rádió a rádióról. 20.15: Zenekari hangverseny. 22: Cigányzene. 23.40: Szalonzene.

KEDD, XI. 28.

12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemezek. 16.10: „Asszonyok tanácsadója.” 17.15: Hamonlikakettős. 17.35: „Bihar-nagybajomi gyökényesek.” Közvetítés Bihar-nagybajomból. 18.10: Társgató. 18.45: Felolvasás. 19.25: Szalonzene. 20.10: „Körösi Csoma Sándor.” Hangjáték. 22.05: Táncczenekar. 22.40: Cigányzene. 23.40: Hanglemezek.

SZERDA, XI. 29.

12.10: Szalonzene. 13.30: Postászenekar. 16.15: Diákfelőra. 17.15: Regő csoport. 17.45: Felolvasás. 18.15: Zongora. 18.45: Előadás. 19.30: Operaházi előadás — „Trubadur” — közvetítés. 20.05: Egészségügyi kalendárium. 21.05: Hírek. 21.55: Időjárás. 22.50: Cigányzene.

Csütörtök, XI. 30.

12.10: Szalonzene. 13.30: Szalonzene. 16.15: Magyarorszag misor. 17.15: „A tenyészéltel eljárások.” Baniánod az anyavál és az újszülöttel. Gazdatanulmány V. rész. Gábor Dénes dr. közpofoku gazdasági tanítészeti igazgató előadása. — 17.45: Tánccmezek. 18.10: Felolvasás. 18.40: Hegedű. 19: Légvédelmi közlemény. 19.25: Magyar nóták. 20.25: Kassai Rákóczi ünneplő közvetítése. 22: Hangverseny. 23.25: Hanglemezek.

PÉNTEK, XII. 1.

12.10: Balatónka-zenekar. 13.30: Katonzene. 16.10: Diákfelőra. 17.15: Szalonzene. 18.20: Előadás. 19.30: Operaházi előadás közvetítése. „Lakmé.” Zenéjét szerzte Delibes. 20.25: Egészségügyi kalendárium. 22.30: Hanglemezek. 23.20: Cigányzene.

SZOMBAT, XII. 2.

12.10: Zongora. 12.55: Ének. 13.30: Hanglemezek. 16.15: Versek. 17.15: Műszaki tanácsadó. 17.45: Cigányzene. 18.35: Előadás. 18.55: Hegedű. 19.25: Elmékezős Paul Verlainere. 20.05: Külügyi negyedóra. 20.20: Énekes, zenés misor. 22: Cigányzene. 23.20: Tánolemezek.

Szólóolványok

azonnali szállításra, darabonként 4 fillér; győkeres hazai darabonként 3 fillér. Árusító ügynökök keresek. Árjegyzék ingyen. BÉRES ISTVÁN, Abasár, Kossuth-u. 441.

Budapest II.

Vasárnap, XI. 26.: 11.15: Dalárda. 15.05: Hanglemezek. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Tánccmezek. 21: Előadás. 21.30: Hanglemezek. 22.15: Időjárás. — Hétfő, XI. 27.: 19.30: Német nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 21.10: Felolvasás. 21.45: Időjárás. — Kedd, XI. 28.: 17.40: Társgató. 18: Mezőgazdasági felőra. 19: Magyar-orszag misor. 19.30: Francia nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Rendőrszolgálat. 21.20: Előadás. 21.50: Időjárás. 21.55: Hanglemezek. — Szerda, XI. 29.: 19.30: Olasz nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 21.20: Sakkelőadás. 21.50: Időjárás. — Csütörtök, XI. 30.: 17.15: Zenekar. 19: Hegedű. 19.30: Angol nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Tűzoltó-zenekar. 21: Felolvasás. 21.30: Cigányzene. 22: Időjárás. — Péntek, XII. 1.: 19.30: Gyorsírás. 20: Hírek. 20.20: Cigányzene. 21: Előadás. 21.25: Tánccmezek. 22: Időjárás. 22.05: Szalonzene. — Szombat, XII. 2.: 17.15: Hanglemezek. 17.45: Műszaki ismertetés. 18.25: Mezőgazdasági felőra. 19.20: Hegedű. 19.35: Zenekar. 20.50: Felolvasás. 21.20: Hanglemezek. 22: Időjárás.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buzs: tiszvizi, feleőtiszai, duna-tiszaköz, félmelegyei, dunántúli és kislalföldi 77 kg-os 19.80, 78 kg-os 20.80, 79 kg-os 20.60, 80 kg-os 20.80. Rozs: pestvidéki 14.90—15.15, más származású 15.10—15.35. Takarmányárpa: Ia 65—66 kg-os 17.40—17.65, középminőségű 18.00—17.15. Sörárpa: kiváló 21.00—21.65, prima 19.50—20.65, sörárpa 19.00—19.65. Zab: elsőrendű 19.25—19.40, középminőségű 19.05—19.15. Uttengeti: tisztaltul 17.10—17.20, egyéb áll. 16.35—16.50.

Határidőpiac. Rozs márciusra 15.73.

Magyar. Árak vidéki vasutállomáson. 100 kg-ért: lucernamag, nyers 220—245, fehérbércs, budapesti paritásban 280—287.50, löhermag, nyers 180—142, fehérbércs, budapesti paritásban 170—175, bíborhermag 67—75, köles, fehér, budapesti paritásban 29—32, vörös, budapesti paritásban 24—26, egyéb, budapesti paritásban 23—24, repce, olajjáró paritásban 39—40, szépszóbbiköny 41—44, csillagfűrt, fehér, laposmag 14.50—14.75, borsó, Viktória, sterilizált 18—18.50, lencse, nagyszemű 36—47, közép-szemű 27—33, kizsázmú 23—28, dunai szorkánybáb 30.50—31.25, gömbölyű fűribab 33—35, uradalmi kék mák 130—135 P.

Takarmány. Árak métermázsánként: rétiizna Ia 7.50—8.50, Ila 6.20—7.20, IIa 3.50—6, muharszéna 6.10—9.50, lucernaszéna 0.50—12, rozszalma 3.00—4.00 P.

Vágómarha. Bika, tarka Ia 60—64, Ila 49—50, IIIa 38—48, ökror, magyar Ia 48—64, Ila 36—44, tarka, Ia 92, Ila 56—83, IIIa 36—54, tehén, magyar Ila 49—54, IIIa 36, tarka Ia 68—78, Ila 48—65, IIIa 36—47, bivay, magyar 25—34, növendék 36—74, kicsontozott való 12—25 fillér kg-ként, élőszulván.

Tenyészmarhák és jármosörök. Ia belföldi jármosörök (tarka) és beállítatlan való 120—130, Ia belföldi jármosörök (fehér) és beállítatlan való 120—65, 1½ éves tisz 52—58, 1½ éves tisz 52—58, fiatal, friss fejőstehén 75—95 fillér kg-ként, élőszulván.

Ló. Kőnyebbel kocsiló (hintós és jukker, stb.) 550—860, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 400—790, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 250—385, alárendelt minőségű ló 20—250, vágó ló 15—200 P darabonként.

Juh. Jarított anyabírka 30—34, belföldi ürü 36—40, német exportra ürü, prima minőségű, páronként 90 kg-os súlyban 42—46 fillér kg-ként, etetés-átadás után gazdaságban mázsával, 3 kg súly-levonással.

Sertés. Árak: Ia uradalmi 113—115, Ila uradalmi 104—108, Ia szedett 90—97, kivételesen 98, Ila szedett 83—88, IIIa szedett 72—81, öregsértés 82—100, angol tőkésértés 94—98, angol sonka-szűlő, Ia 98—102 (névleges), angol sonka-szűlő, Ila 80—94 fillér kilónkénti élőszulván.

Zsir és szaloma. Szalonna, olvasztani való 150—162, szóit 160—200, füstölt 180—240, háj 170—176, tepertő 180—240, sertészsír, helybeli 168 fillér kg-onként.

LEGUJABB

Agyonlőtték a dunántúli revolveres banditákat

Előző számunkban megírtuk, hogy november 14-én két lerongyolódott csavargó az igazoltatásukra kivonul csendőrokkal revolveres harcot kezdeményezett, azonkívül megsebesített egy gazdalegényt. A Dunántul csendőrsége azóta ildözi a csavargókat, akik bevetették magukat a Bakonyba és mindenikre, aki hozzájuk közeledett, rálöttek.

November 22-re virradó éjjel Bakonybél alatt a csavargók kísérletet tettek arra, hogy a csendőrök gyűrűjéből kiszökjenek. Amikor a csendőrök feljűk indultak, a csavargók heves tüzelésbe kezdtek. Az egyik csendőr meg is sebesült. A tüzelésre a csendőrök válaszoltak és ildözöbözötték a banditákat, akiket kézzel utóbb a bozótban holtan találtak. Minthogy csomagjaikat és írásaikat menekülés közben eldobálták, személynazonosságukat eddig nem tudták megállapítani.

Baronfi és tojás.

Élő baronfi: Tyuk 220—350, rántami való 190—160, sítli való 170—280 fillér darabonként. Leőti baronfi: Tyuk 150—200, csárke, rántami való 200—300, sítli való 150—300, rna, hízott 140—180, lud hízott 128—170, pulyka hízott 120—200, libamáj, nagy 450—650, kicsi 250—300 fillér kg-onként. Teatojás 10 darabig 33—15, főztojás 10—12, apró 10—12 fillér darabonként.

Vad és vadhus. Szarvascso 220—240, gerinc 300—400, lapocka 80—120, többi része 30—50, őzgerinc 80—450, őzcomb 220—280, többi része 30—100, vad-disznó, gerinc 160—240, comb 168—220, többi része 160—180 fillér kg-onként. Nyul, bőrbén 300—450, sildő 250—350, fácán 200—300, fogoly 90—150 fillér darabonként.

Halpiac. Harscs, nagyság szerint 200—400, csuka 140—250, ponty 140—240, kárász 120—180, compó 120—160 fillér kg-onként. Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefőzött tej 10—12, aludtje 30—100, tej-szín 180—220, tejfel 110—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—340, főzővaj 280—320, tehénúrtó, sovány 60, juhúrtó 160—220, kevert úrtó 140—180, juhajt 200, trappista 200—260 fillér kg-onként.

Zöldsg. Sárgarépa 14—20, petrezselyem 20—32, kevert zöldsg 18—24, zeller 24—36, kalarábé 16—20, karfiol 30—44, vörőshagyma, makói 13—18, közönséges 12—14, fokhagyma 18—32, cékla 14—24, fejeskáposzta 12—16, savanyított káposzta 30, kelkáposzta 14—20, vörőskáposzta 36—52, fejesaláta 6—12 (dbja), torma 60—120, Gülübbá 12—13, ősztróza 12, nyári róza 14, Ella 9—11, tömött csiperkegomba 160—300, tk, főz 24—34, sütőgomb 12—16, sóska 28—60, paraj, tisztított 20—36, feketeterék 10—20 fillér kg-ként.

Gyümölcs. Alma 20—22, bírsalma 30—60, körte 36—120, szilvaló 80—150, gyümölcsiz 120—260, napolya 44—64, szőfő 40—160, kőbözött szőfő 80—160, ófő 70—140, diófél 340—400, magyarbőr 360—480, hejazott mandula 400—600, gesztenye 60—100 fillér kg-ként. Fílesz és egyéb. Paprika, édes nemes 440—560, félédes 300—480, róza 300—380, mák, kék 150—180, pergettelt máz 160—200, kőmágyaz 240—320, szin-zsappan 96—120, közönséges 68—96 fillér kg-onként.

Szesz. Az árak nem változtak.

Gyümölcspiacok. Az árak nem változtak. Törkölpaprika 3.80, a sörpárlatka 3.85, a szitvorny, minőség szerint 3.80—4, a barackpaprika, minőség és mennyiség szerint 4.80—5, az eperpaprika 4.20—4.40, a borspaprika, alacsony foku 4.80—5, avinálási célokra 3.40 pengőig terjedő áron kelt el 10000 literfokonként, III. táblázat szerint +3% forgalmi adó.

Bor. A tömegtermelő vidékeken az árak mindennit az intervenció árak fölé emelkedtek. Áru kevés van, a gazdák ár-emelkedésben bízza, borkészleteiket visszatartják. Az Álföldön sörpóren, Malizgand-fokent 2 fillért, magasabb foku és sötétszínű árúret 2.2—2.3 fillért, uradalmi tételekért ennél többet is fizetnek.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

TALÁLJA KI!

6, 5, 3, 4, 2 = himlőhely 1, 8, 9 = méhek termelik 20, 18, 22, 20, 15 = pokol lakója 7, 14, 13, 17, 24 = tartozás után jár 19, 12, 15, 16 = jön a tél, majd, ha...

13, 11, 21, 23, 3 = nyáron lesz 10 = ABC közepe 1—24 = a magyar föld-birtokpolitika legfőbb célkitűzése.

A levelezőlapra irt megfjéteket a Budapest, V. Bányóry-utca 24.) kell beküldeni, tiz napon belül. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasónk között, akik helyes megfjést küldenek, előfizetőbarunk tagjai és előfizetési díjhátralóknak nincs.

A Találja ki! eredményét az 51-ik számban közöljük. A 47-ik számban közölt Találja ki! megfjése:

Kétszer ad, ki gyorsan ad. Beérkezett huszonöt helyes megfjést. Könyvjutalmat küldtünk Péczeli Imre tőkőrösi és Fehér József ungrári előfizetőnk címére.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Földemmel határos erdőben irtást végezték és a kiirtott fák közül 4 darab hozzám atólt, meglettek-e enyem? (V. J., Lenti-közpólna.) — Felelet: Az átúit fa nem ilteti meg Önt, csak kártérítést követelhet, ha Önök ez kárt okozott.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések: o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oá. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

November 26., vasárnap: Tiszatárján oá. — November 27., hétfő: Bonyhád oák., Dombóvár oák., Hédvár oák., Jászapáti oák., Kalocsa oá., Karcag oák., Komárom oák., Kölcse oák., Siklós oá., Szirák oá., Tiszatárján oák. — November 28., kedd: Diósjenő oák., Kalocsa oák., Mihályi oák., Siklós oá., Szirák oák., Szombathely oák., Zalagyömrő oák. — November 29., szerda: Bánokszentgyörgy oák., Nyiradony oák., Nyírmada oák., Olaszliszka oák., Siklós oák., Szentantalfa oák., Szombathely oák. — November 30., csütörtök: Abony oák., Babócsa oák., Bélapátfalva oák., Kapuvár há., Nagykálló oák., Tiszalök oák. — December 1., péntek: Buj se. felh., Főideák oá. — December 2., szombat: Apátfalva oák., Főideák ok., Kiskunrozsoma oák., Szeged o. se. vásár.